

VAASAN YLIOPISTON TIEDOTUSLEHTI

8/1991 12.12.1991

Toimittaja: Arja Sallinen
Toimitussihteeri: Tarja Salo
Painos: 1700

Osoite: Vaasan yliopisto
PL 297, 65101 Vaasa
Puhelin: 961-3248 111
E-mail:
asa@chyde.uwasa.fi

ISSN 0788-6624

SISÄLLYS

Arviointeja	1
Markkinat ja hierarkiat	2
Devalvaatio osattava käyttää hyväksi	6
Tulosjohtaminen ajaa johtajat opintielle	8
Akateemista ilmapiiiriä ja yhteyksiä ympäristöön	10
Garbo - suosittu vaasalainen	13
Näin haluaisin yliopiston Vaasassa kehittyvän	14
Uutissatoa	16
Matkakertomuksia	18
Australia Eurooppaa jäljessä liike-elämän viestinnässä	20
Hiljainen luokkahuone ei olekaan tehokkain	22
Yliopistolle uusi hallitus ja ensim- mäiset tiedekuntaneuvostot	24
Suoritettut tutkinnot	27

Arviointeja

Keskustelu korkeakoulumaailmassa noudattaa muusta yhteiskunnasta tuttuja piirteitä. Muutamat teemat kulloinkin hallitsevat. Nämä teemat täyttävät yliopistojen tiedotuslehdet, seminaarikutsuja tulee viikoittain jne. Viime aikojen - yhä toki jatkuvina - aiheina ovat olleet mm. kansainvälistyminen, tuloksellisuus ja tulosvastuu, toimintamenobudjetointi, työvelvollisuuskokeilu ja virkasupistukset. Nyt on myös arviointikeskustelujen (ja -toimenpiteiden) aika.

Esille nousevat asiat ovat harvoin uusia. Ne vain syystä tai toisesta ajankohtaistuvat, saavat uusia mittasuhteita ja muotoja. Toiminnan arviointi on hyvä esimerkki tässä suhteessa. Arviointi kuuluu ja on aina kuulunut yliopiston jokapäiväiseen toimintaan. Opettajat arvioivat oppilaitaan, heidän tenttisuorituksiaan, harjoitustöitään, opinnäytteitään. Professorit, päästäkseen virkaansa, ovat läpikäyneet moniportaisen, joskus hyvinkin tuskallisen, arviointiprosessin. Tieteellinen julkaisu-toiminta perustuu arvioinneille. Ja niin edelleen.

Uutta nyt virinnessä keskustelussa on arvioinnin lähtökohdan voimakas kytkentä tulosohjaukseen ja -johtamiseen. Samalla yksilötason arviointien rinnalle ja edellekin nousevat laitos-, tiedekunta-, tieteenala- ja yliopistokohdattaiset, siis uuden ajattelun mukaisia tulosyksiköitä koskevat, arvioinnit. Tuloksiin perustuva ohjaus- ja johtamisjärjestelmä tarvitsee työkaluja ja välineitä toimiakseen.

Ensimmäisiä uuden aallon mukaisia arviointeja ovat olleet Suomen Akatemian toimesta 1980-luvulla aloitetut tieteenalakohtaiset arvioinnit. Näihin arviointeihin suhtauduttiin aluksi hyvinkin varauksellisesti. Kokeemukset ovat sittemmin olleet kuitenkin voittopuoleisesti myönteisiä. Ehkä on myös niin, että monet vaikeat - koulukuntiin jakautuneet ja oppiriidoista-kin kärsivät - alat ovat vielä arvioimatta.

Tutkimuksen arviointien rinnalle ovat tulleet nyttemmin myös opetuksen arviointiprojektit. Opetusministeriö on käynnistänyt kaksi laajaa valtakunnallista opetuksen arviointihanketta, toisen luonnontieteellisellä, toisen humanistisella alalla. Työryhmät ovat käynnistäneet toimintansa tämän vuoden alkupuolella. Molemmat ovat jo ehtineet järjestää mm. valtakunnalliset seminaarit työnsä tähänastisista tuloksista ja jatkosuunnitelmista.

Luonnontieteellisen alan työryhmä on työnsä alkuvaiheissa paikallistanut yhden vakavan ongelma-alueen alan koulutuksessa. Peruskoulun, erityisesti yläasteen, matematiikan opetuksen alhainen taso, luonnontieteitä opiskelevien niukka määrä lukiossa sekä luonnontieteiden aineenopettajakoulutuksen houkuttelemattomuus yliopistoissa ovat muodostaneet ongelmien kehän, josta ei ilman voimakkaita toimenpiteitä ole pois pääsyä. Työryhmä on tehnyt alustavan ehdotuksensa tämän ongelmavyyhden korjaamiseksi. Yleisesti arviointiprosessi on aloitettu eräissä pilottiyliopistoissa kuluvana lukuvuonna ja laajenee kaikkiiin matemaattis-luonnontieteellisiin tiedekuntiin ensi vuonna.

Humanistisen alan työryhmä lähti liikkeelle hieman yllättävällä tavalla. Arviointi jätettiin aluksi taustalle (kevääseen 1992), sitä ennen kiirehdittiin laatimaan ehdotus uudeksi tutkintorakenteeksi ja -järjestelmäksi. Onko itsestään selvää, että nykyinen koulutus on niin huonosti järjestetty ja suurissa vaikeuksissa, että se joutaa tutkimatta romukoppaan? En ole tästä vakuuttunut. Vaasan yliopiston humanistisessa koulutuksessa esimerkiksi on saatu hyviä tuloksia nykyisen järjestelmän puitteissa suoritettulla uudistus- ja kehitystyöllä. Koska Vaasan yliopiston humanistisen tiedekunnan on tarkoitus olla mukana tässä arviointihankkeessa, rohkenen esittää, että ensin arviointiin nykyinen koulutusjärjestelmä, sen hyvät ja huonot puolet. Arvioinnin tulokset vasta voivat antaa riittävän tietopohjan tarvittavien uudistusten toteuttamiselle.

Jyväskylän ja Oulun yliopistojen osalta ovat käynnistymässä yliopistojen koko toimintaa käsittelevät arvioinnit. Hankkeet ovat mielenkiintoiset ja suuntaa antavat koko arviointitoiminnalle tulevaisuudessa. Koska hankkeet ovat kuitenkin vasta käynnistymässä, odotettavissa olevien tulosten luonteesta ei ole tarkkaa tietoa. Paitsi yhden ilmeisen tuloksen: arvioinnit johtanevat perusteltuihin vaatimuksiin uusista voimavaroista.

Ilkka Virtanen